

Postbus 5050
NL-3502 JB Utrecht
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

Associate degree
Internationaal Toeristisch Management
Hogeschool Tio

Adviesrapport van de beoordeling bestaande opleiding
4 en 5 februari 2026

Samenvatting

Op 4 en 5 februari is de Associate degree (Ad) Internationaal Toeristisch Management van Hogeschool Tio gevisiteerd. Het totaaloordeel van het panel is [positief](#). De Ad Internationaal Toeristisch Management is een tweejarige voltijd opleiding (120 EC), aangeboden in het Nederlands en Engels. De beoogde leerresultaten, de inrichting van het onderwijs en het beoogde eindniveau zijn voor beide varianten inhoudelijk identiek. Eventuele verschillen betreffen uitsluitend de voertaal van het onderwijs en de gekozen praktijkvoorbeelden.

Beoogde leerresultaten

De Ad Internationaal Toeristisch Management leidt op tot praktijkgerichte toerismeprofessionals op NLQF-niveau 5. De opleiding richt zich op het ontwerpen, vermarkten en coördineren van toeristische belevingen en op integraal en professioneel handelen binnen toeristische organisaties. Werkveldvertegenwoordigers bevestigen dat binnen de toeristische sector behoefte bestaat aan professionals die operationele werkzaamheden uitvoeren, processen ondersteunen en toeristische activiteiten kunnen organiseren en coördineren. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

De opleiding beschikt over een inspirerende en praktijkgerichte onderwijsleeromgeving die studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te realiseren. Het programma kent een duidelijke opbouw van kennisverwerving en toepassing in herkenbare beroepssituaties naar het zelfstandig functioneren in meer complexe beroepssituaties. Per september 2026 wordt een herzien curriculum ingevoerd waarin sterker wordt ingezet op de samenhang tussen opleidingsspecifieke modules, business skills, professional skills en praktijkgericht leren. Praktijkgerichtheid is zichtbaar in integrale opdrachten, Experience Days, projectweken, stage en het afstudeerproject, waarin studenten werken aan beroepsauthentieke vraagstukken. De onderwijsvisie van Tio, uitgewerkt in het ABC van Tio (activerend, beroepsgericht en contextrijk),

komt tot uitdrukking in interactieve werkvormen, kleine groepen en persoonlijke begeleiding. De opleiding beschikt over deskundige docenten met relevante praktijkervaring in toerisme, hospitality en evenementen en biedt studenten intensieve begeleiding via vaste studiecoaches. Tio heeft een naamswijziging aangevraagd naar International Tourism Management. Het panel onderschrijft deze wijziging, omdat deze beter aansluit bij de internationale context en terminologie van het werkveld. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Toetsing

De opleiding beschikt over een samenhangend en systematisch ingericht toetsbeleid. Toetsing is integraal onderdeel van het onderwijs en vervult zowel een summatieve als een formatieve en didactische functie. Het toetsprogramma combineert schriftelijke kennistoetsen met praktijkgerichte opdrachten. In het afstuderen werken studenten al geruime tijd met beroepsproducten die aansluiten bij concrete vraagstukken uit de beroepspraktijk. De opleiding heeft daarnaast aantoonbare verbeteringen doorgevoerd in de beoordelingssystematiek, onder meer door de scheiding van begeleiding en beoordeling, het werken met twee onafhankelijke examinatoren en een aangescherpte motiveringsplicht in OnStage. De examencommissie vervult een actieve en onafhankelijke rol via steekproeven, controles op beoordelingsdossiers en eindwerken, analyse van slagingsper-

centages, beoordeling van toetsmatrijzen en kalibratiesessies. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel concludeert op basis de beschikbare bestudeerde eindwerken dat studenten vakinhoudelijke kennis, beroepsgerichte vaardigheden en professioneel handelen aantonen op NLQF-niveau 5. Werkveldvertegenwoordigers uit de werkveldcommissie (WVC) hebben momenteel nog geen ervaring met afgestudeerden van de Ad ITM. Het management heeft aangegeven de WVC te willen versterken met leden die ervaring hebben met Ad ITM-afgestudeerden. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Voorzieningen

De opleiding wordt aangeboden op zes locaties in Nederland. De fysieke voorzieningen zijn passend bij de kleine klassen en het praktijkgerichte karakter van de opleiding. Studenten waarderen de goede bereikbaarheid de kleinschalige opzet van de locaties. De digitale leeromgeving, met onder meer Blackboard, MyTio, Presto en On-Stage, ondersteunt onderwijs, communicatie, toetsing en stagebegeleiding adequaat. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Kwaliteitszorg

De opleiding beschikt over een systematisch en ontwikkelingsgericht ingericht kwaliteitszorg-systeem. Op instellingsniveau zijn duidelijke kaders en richtlijnen voor onderwijs en toetsing vastgelegd, die binnen de opleiding consequent worden toegepast. Studenten en werkveldvertegenwoordigers worden structureel betrokken bij de kwaliteitszorg. Studenten leveren input via module-evaluaties en Studentvertegenwoordigersoverleggen (SVO's) en geven aan dat signalen daadwerkelijk worden opgepakt en teruggekoppeld. Het werkveld is vertegenwoordigd in de WVC en de curriculumcommissie. Verbetermaatregelen, onder meer rond de afstudeersystematiek, de explicitering van beoordelingscriteria en de versterking van de rol van de examencommissie, laten zien dat signalen uit evaluaties en eerdere bevindingen leiden tot concrete bijstelling. Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft het panel volgende suggesties ter overweging:

- Versterking werkveldcommissie met Ad-ervaring – Breid de werkveldcommissie uit met leden die ervaring hebben met Associate degree-afgestudeerden, zodat het functioneren van Ad-alumni in de beroepspraktijk structureel kan worden gevolgd en de aansluiting tussen opleiding en werkveld verder kan worden versterkt.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft het panel een **positief advies** inzake accreditatie van de Ad Internationaal Toeristisch Management.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, april 2026

Mirjam Leloux
Voorzitter

Yvet Blom
Secretaris

Inleiding

Profiel

Tio Business School (hierna: Tio) is opgericht in 1969 en sinds 1996 erkend als hogeschool. Van oorsprong richt Tio zich op opleidingen binnen de hospitality en toerisme sectoren. In de loop der jaren is het opleidingsportfolio uitgebreid met businessgerichte opleidingen, waarmee Tio inspeelt op ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en op veranderende interesses van studenten. In 2020 is Tio onderdeel geworden van Salta Group. Tio behoudt binnen deze context een eigen identiteit en onderwijskundige visie. In studiejaar 2025-2026 volgen circa 1.200 studenten een opleiding in het hoger onderwijs bij Tio, verdeeld over Associate degree-, bachelor- en masteropleidingen. De organisatie telt circa 450 medewerkers, waarvan ongeveer 300 docenten.

De Ad Internationaal Toeristisch Management heeft een studielast van 120 EC en wordt in voltijd aangeboden in het Nederlands en het Engels. De opleiding bereidt studenten voor op functies in het internationale werkveld van toerisme, hospitality en leisure. Afgestudeerden starten doorgaans in uitvoerende en coördinerende functies bij reisorganisaties, evenementenorganisaties, destination marketing organisations (DMO's), hospitalitybedrijven en andere organisaties binnen de internationale vrijetijdsector.

Tijdens de opleiding leren studenten toeristische producten, programma's en evenementen te ontwikkelen die aansluiten bij actuele trends, klantbehoeften en bestemmingskenmerken. Zij ondersteunen marketingactiviteiten, organiseren en coördineren toeristische activiteiten en evenementen en werken samen met verschillende stakeholders in een internationale context. Daarbij is aandacht voor duurzaamheid en

de maatschappelijke impact van toerisme. Studenten leren tevens digitale en analytische hulpmiddelen te gebruiken bij het verzamelen en toepassen van markt- en omgevingsinformatie. De opleiding besteedt daarnaast aandacht aan professionele vaardigheden zoals samenwerken, communiceren en klantgericht handelen.

In het studiejaar 2025-2026 staan 5 studenten ingeschreven voor de Ad Internationaal Toeristisch Management, waarvan 2 in de Nederlandstalige en 3 in de Engelstalige variant.

De visitatie

Hogeschool Tio heeft AeQui opdracht gegeven de visitatie uit te voeren bij deze opleiding (zie bijlage 1 voor de administratieve gegevens). Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijk en ter zake kundig panel samengesteld, zie bijlage 2. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, volgens het programma dat in bijlage 3 is weergegeven. De instelling heeft geen erkenning ITK, en daarom zijn zes standaarden getoetst. Het panel heeft zich tijdens het voorbereidend overleg en afsluitend bij de oordeelsvorming georiënteerd op het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. De benodigde kennis daarvoor was aanwezig in (een deel van) het panel.

Er is een open spreekuur ingesteld op de dag van de visitatie, hiervoor zijn geen aanmeldingen geweest.

De visitatiedag heeft plaatsgevonden gelijktijdig met de bacheloropleiding Internationaal Toeristisch Management van Hogeschool Tio. Tijdens het locatiebezoek zijn voor beide opleidingen gezamenlijke gesprekken gevoerd met directie en management, examinatoren, de examencommissie en studenten. Waar relevant heeft het panel opleidingsspecifieke aspecten afzonderlijk besproken.

Tijdens de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling gedaan. De opleiding heeft daarop actie ondernomen (zie bijlage 4). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling.

Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Deze rapportage is in concept aan de opleiding toegestuurd; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage. De voorzitter heeft het definitieve rapport vastgesteld, na instemming van de panelleden.

Op initiatief van de opleiding zal een ontwikkelgesprek plaatsvinden in mei 2026. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling

Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Tio beoogt met de Associate degree (Ad) Internationaal Toeristisch Management, aangeboden in het Nederlands en het Engels, studenten op te leiden tot toerismeprofessionals op NLQF-niveau 5. Afgestudeerden vervullen operationele en coördinerende rollen binnen organisaties in het internationale werkveld van toerisme, hospitality en leisure. Zij dragen bij aan het ontwerpen en vermarkten van toeristische producten, diensten en evenementen en ondersteunen bij het organiseren en coördineren van toeristische belevingen in samenwerking met verschillende stakeholders.

De opleiding sluit aan bij het instellingsprofiel van Tio Business School, waarin persoonlijk, excellent en ondernemend onderwijs centraal staat. Deze uitgangspunten komen in de Ad Internationaal Toeristisch Management tot uitdrukking in kleine klassen, intensieve begeleiding en een praktijkgerichte leeromgeving met nauwe betrokkenheid van het werkveld. De opleiding richt zich daarmee op de ontwikkeling van studenten tot ondernemende professionals die voorbereid zijn op functies in het internationale toeristische werkveld.

Opleidingsprofiel

In de periode 2020–2025 werkte de opleiding met een opleidingsprofiel dat bestond uit Programme Learning Outcomes (PLO's) en Business Skills Leeruitkomsten (BSL's). De BSL's vertegenwoordigen de 'soft skills' die studenten nodig hebben om effectief te functioneren binnen de betreffende context. De PLO's richten zich op inhoudelijke kennis en vaardigheden

('hard skills'), waaronder zowel beroepsspecifieke als generieke competenties.

In 2025 heeft Tio het beroeps- en opleidingsprofiel van de Ad Internationaal Toeristisch Management herzien naar aanleiding van het geactualiseerde landelijke opleidingsprofiel Tourism Management (2024). Het kernteam van de opleiding, verantwoordelijk voor zowel de Ad als de bacheloropleiding, heeft dit landelijke profiel en ontwikkelingen in het internationale toerismedomein geanalyseerd en besproken met de werkveldcommissie (WVC). De WVC adviseerde over relevante trends in het nationale en internationale toerismedomein, evenals over functieniveaus en verwachtingen ten aanzien van beginnende professionals.

Op basis van deze analyse en de gesprekken met de WVC heeft de opleiding een beroeps- en opleidingsprofiel opgesteld dat aansluit bij het niveau en het karakter van de Associate degree. In het herziene profiel zijn de PLO's en BSL's samengebracht in vijf samenhangende leerresultaten: het ontwerpen van toeristische belevingen, het vermarkten van toeristische belevingen, het coördineren van toeristische belevingen, integraal handelen en professioneel handelen. Actuele ontwikkelingen zoals digitalisering, technologiegebruik, duurzaamheid, veranderende reispatronen en de groeiende betekenis van beleving en storytelling in toerisme zijn geïntegreerd in de leerresultaten. Deze thema's maken volgens de opleiding integraal deel uit van het professioneel handelen van de Ad-professional. Het niveau van de leerresultaten is gekoppeld aan NLQF-niveau 5 en aan de

Dublin descriptoren. Het beroeps- en opleidingsprofiel is door de WVC gevalideerd.

In de panelgesprekken met management en docenten is het onderscheid met het bachelorniveau toegelicht. Waar de bacheloropleiding zich in sterkere mate richt op analyse, beleidsontwikkeling en strategische besluitvorming binnen toeristische organisaties, ligt bij de Associate degree de nadruk op uitvoering, ondersteuning en coördinatie van toeristische activiteiten en evenementen binnen bestaande kaders. De leerresultaten richten zich op het toepassen van kennis in wisselende toeristische contexten, het uitvoeren van operationele taken binnen toeristische organisaties en het dragen van verantwoordelijkheid voor eigen werkzaamheden binnen een afgebakend werkterrein.

De opleiding evalueert de leerresultaten periodiek met de WVC en stelt deze waar nodig bij.

Aansluiting werkveld

De opleiding onderhoudt nauw contact met de WVC over ontwikkelingen in het toeristische werkveld en de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk. De WVC bestaat uit vertegenwoordigers van organisaties uit het toeristische werkveld, waaronder reisorganisaties, touroperators, hospitalitybedrijven en brancheorganisaties. De leden brengen actuele praktijkkennis in over ontwikkelingen in toerisme, hospitality en leisure. Daarnaast organiseert Tio tweemaal per jaar werkveldbijeenkomsten waarin onder meer eindproducten van studenten worden besproken en actuele trends en ontwikkelingen in het werkveld aan bod komen.

Werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak geven aan dat de toegevoegde waarde van Ad-afgestudeerden ligt in het praktisch kunnen meewerken en coördineren van werkzaamheden binnen toeristische organisaties. Zij benadrukken dat naast vakinhoudelijke kennis

vooral gastvrijheid, communicatieve vaardigheden en het kunnen schakelen tussen verschillende stakeholders belangrijk zijn. Ook het vermogen om theorie en praktijk met elkaar te verbinden en flexibel in te spelen op ontwikkelingen in het werkveld wordt door de vertegenwoordigers als een belangrijke competentie genoemd.

Volgens de werkveldvertegenwoordigers bestaat er behoefte aan professionals die op operationeel niveau werkzaamheden uitvoeren en processen ondersteunen. Zij noemen functies die vergelijkbaar zijn met een meewerkend voorman of supervisor. In deze rollen denken professionals mee over praktische vraagstukken en voeren zij tegelijkertijd operationele taken uit. Dit type functie verschilt volgens de vertegenwoordigers van de meer strategische functies die doorgaans door bachelorafgestudeerden worden ingevuld.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat Tio met de Ad Internationaal Toeristisch Management een duidelijk gepositioneerd programma aanbiedt dat opleidt tot toerismeprofessionals op NLQF-niveau 5. De beoogde leerresultaten zijn aantoonbaar afgeleid van het geactualiseerde landelijke opleidingsprofiel en sluiten aan bij actuele ontwikkelingen in het toeristische domein, waaronder duurzaamheid, digitalisering en veranderende vormen van toeristische beleving. Het panel geeft ter overweging mee om bij toekomstige doorontwikkeling van de leerresultaten tevens gebruik te maken van internationale kwaliteitskaders, zoals bijvoorbeeld het Tourism Quality Label van UN Tourism. Dergelijke referentiekaders kunnen bijdragen aan internationale benchmarking en aan de verdere borging van de kwaliteit van het programma.

De koppeling met de Dublin-descriptoren en NLQF-niveau 5 is volgens het panel inzichtelijk

gemaakt. De leerresultaten richten zich op het toepassen van kennis, het uitvoeren van operationele en coördinerende taken en het functioneren binnen afgebakende verantwoordelijkheden in wisselende toeristische contexten. Het panel waardeert daarbij de duidelijke samenhang tussen beroepsspecifieke en generieke leerresultaten (integraal en professioneel handelen). Het onderscheid met het bachelorniveau is in de formulering van de leerresultaten helder doorgevoerd. Waar de bacheloropleiding zich sterker richt op analyse, beleidsontwikkeling en strategische besluitvorming, ligt bij de Associate degree de nadruk op uitvoering, ondersteuning en coördinatie binnen bestaande kaders.

De inrichting van de Ad Internationaal Toeristisch Management sluit aan bij het instellingsprofiel van Tio Business School, waarin persoonlijk, excellent en ondernemend onderwijs centraal staan. Volgens het panel komen deze uitgangspunten herkenbaar terug in de kleine

klassen, de intensieve begeleiding en de sterke oriëntatie op de beroepspraktijk.

Uit de gesprekken en documentatie blijkt dat het werkveld actief betrokken is geweest bij de herijking van het beroeps- en opleidingsprofiel. De werkveldcommissie heeft het eindresultaat gevalideerd. Werkveldvertegenwoordigers gaven aan dat in het toeristische werkveld behoefte bestaat aan professionals die toeristische activiteiten kunnen organiseren, operationele processen kunnen ondersteunen en theorie en praktijk met elkaar kunnen verbinden. Het panel constateert dat de betrokkenheid van het werkveld bij de ontwikkeling en actualisering van het opleidingsprofiel bijdraagt aan de actualiteit en relevantie van de leerresultaten.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De Ad Internationaal Toeristisch Management is een tweejarig voltijd programma van 120 EC dat wordt aangeboden in het Nederlands en in het Engels. Het onderwijs is praktijkgericht ingericht en kenmerkt zich door een nauwe koppeling met het toeristische werkveld. Studenten werken gedurende de opleiding aan praktijkgerichte opdrachten, projecten en stages en sluiten de opleiding af met een afstudeerproject waarin zij een praktijkgericht beroepsproduct ontwikkelen.

De beoogde leerresultaten zijn uitgewerkt in leeruitkomsten op moduleniveau en vormen het uitgangspunt voor de inrichting van het curriculum en de toetsing. De leerdoelen zijn per module vastgelegd in modulewijzers. De opbouw van het programma laat een ontwikkeling zien van kennisverwerving en toepassing in herkenbare beroepssituaties naar meer zelfstandige analyse en integratie in complexere contexten binnen het toeristische domein.

Opbouw programma

De opleiding hanteert bij de opbouw van het programma de taxonomie van Bloom als referentiekader voor niveauontwikkeling. In het eerste studiejaar ligt het accent op het verwerven en toepassen van kennis op lagere orde denkniveaus. Studenten ontwikkelen een stevige vakinhoudelijke basis en leren concepten en modellen toepassen in afgebakende beroepssituaties. Het niveau van Ad- en bachelorstudenten is in het eerste studiejaar vergelijkbaar. Vanwege het vergelijkbare niveau kiest Tio ervoor de studenten van de Ad Internationaal

Toeristisch Management en de bacheloropleiding Internationaal Toeristisch Management het eerste jaar gezamenlijk te laten volgen. De kleine klassen maken het mogelijk om binnen de lessen te differentiëren op basis van leerbehoeften en tempo.

Vanaf het tweede studiejaar vindt een duidelijke programmatische differentiatie plaats. Ad-studenten volgen in dat jaar opleidingsspecifieke modules die inhoudelijk en qua oriëntatie verschillen van die van de bachelorstudenten. Daarmee krijgt het Associate degree-programma een eigen karakter. Tegelijkertijd verschuift het zwaartepunt naar hogere orden, integratie van kennis en toepassing in complexere en minder gestructureerde contexten. Van studenten wordt in toenemende mate zelfstandigheid verwacht bij het analyseren van vraagstukken en het ontwikkelen van praktijkgerichte beroepsproducten. Deze opbouw ondersteunt een consistente ontwikkeling naar het beoogde eindniveau van de Associate degree.

Curriculum (2022-2025)

Het curriculum in de periode 2022–2025 is georganiseerd in twee semesters per studiejaar (60 EC per jaar). Het studiejaar bestaat uit een onderwijsperiode van september tot en met december, een tweede periode van januari tot en met april en een zomerperiode waarin studenten, afhankelijk van het studiejaar, stage lopen of het afstudeerproject uitvoeren.

Het programma kent een modulaire opzet en maakt onderscheid tussen onderwijseenheden les en projecten. De onderwijseenheden les om-

vatten vakinhoudelijke modules, vaardigheden-onderwijs en praktijkgericht onderzoek. De projecten zijn gericht op integratie en toepassing van kennis en vaardigheden in praktijkgerichte opdrachten.

In jaar 1 volgen Ad-studenten binnen de onderwijseenheid les modules zoals Basis Finance & Accounting, Communicatieve Vaardigheden, Introductie Eventmanagement, Marketing, Tourism Experience Management, Tourism Product Knowledge, Travel Planning en Praktijkgericht Onderzoek 1.

De projecten krijgen in jaar 1 vorm in de projectweek Incentive Trip. In deze projectweek werken studenten in teamverband aan een praktijkgerichte opdracht waarin zij een incentive- of reisconcept ontwikkelen. Het eerste studiejaar wordt afgesloten met een stageperiode van 20 EC in de zomerperiode.

In jaar 2 volgen studenten binnen de onderwijseenheid les modules zoals Destination Management, Inbound Tourism, Tourism Destinations World en Praktijkgericht Onderzoek 2. Daarnaast wordt aandacht besteed aan internationale communicatie en taalvaardigheid in de module English.

De projecten in het tweede studiejaar bestaan onder meer uit Business Plan 1, Tourism Business Plan 2 en Destination The Netherlands, waarin studenten werken aan praktijkgerichte vraagstukken op het gebied van toeristische productontwikkeling en bestemmingsmanagement. Het programma wordt afgesloten met een tweede stageperiode van 20 EC.

Tijdens de gesprekken met het management werd toegelicht dat deze opzet met een duidelijk onderscheid tussen lesmodules en projectweken functioneel was, maar dat de samenhang tussen beide onderdelen kon worden versterkt.

Dit inzicht heeft mede geleid tot een nieuw curriculum dat vanaf september 2026 zal ingaan.

Curriculum (vanaf september 2026)

Vanaf september 2026 wordt een herzien curriculum (de zogenoemde blauwdruk) ingevoerd dat aansluit bij de instellingsbrede herstructurering naar 60 EC per studiejaar en een indeling in drie onderwijsperiodes: september tot en met december, januari (afronding en herkansingen) en februari tot en met mei, met een eventuele doorloop in de zomer. Het curriculum behoudt een modulaire opzet, maar is opgebouwd vanuit de beoogde leerresultaten. De opbouw van het curriculum laat een duidelijke ontwikkeling zien in complexiteit en zelfstandigheid. Alle reguliere modules omvatten 6 EC. Het afstudeerproject is uitgebreid naar 24 EC en vormt het integrerende sluitstuk van de opleiding.

In jaar 1 volgen studenten opleidingsspecifieke modules zoals Mapping the Business, Travel Design, Creative Concept Design, Event Fundamentals, Global Destinations en Tourism Essentials. Parallel hieraan lopen twee leerlijnen: Business Skills en Professional Skills. Binnen de leerlijn Business Skills ontwikkelen studenten onder meer vaardigheden op het gebied van data-gedreven besluitvorming, marketing en ondernemerschap in modules zoals Data-Driven Decision Making, en Marketing. Binnen de leerlijn Professional Skills volgen studenten de module Entrepreneurial Mindset en werken ze aan communicatieve en professionele vaardigheden.

Leren in de praktijk krijgt in het eerste jaar vorm in de Experience Days. Tijdens deze integrale projectdagen werken studenten aan praktijkgerichte opdrachten waarin zij kennis en vaardigheden uit verschillende modules toepassen in realistische toeristische vraagstukken. De Experience Days zijn inhoudelijk gekoppeld aan de

modules uit de eerste onderwijsperiode en vormen een integrerend onderdeel van het onderwijsprogramma.

In jaar 2 wordt verdere verdieping aangebracht in zowel inhoud als zelfstandigheid. Studenten volgen opleidingsspecifieke modules zoals Destination NL, Frontline Tourism Management en MICE (Meetings, Incentives, Conferences, en Exhibitions) in Motion, waarin aandacht wordt besteed aan het organiseren, coördineren en vermarkten van toeristische activiteiten en evenementen. De leerlijn Business Skills bestaat uit de modules Finance en Research & Analysis. In de leerlijn Professional Skills werken studenten in de module Professional Competence aan hun professionele ontwikkeling, met aandacht voor samenwerking, verantwoordelijkheid en reflectie.

Het afstudeerproject van 24 EC beslaat een substantieel deel van het tweede jaar en integreert meerdere leerresultaten in één samenhangend beroepsproduct. Studenten werken aan een praktijkgericht vraagstuk uit het toeristische werkveld waarin zij aantonen dat zij hun kennis en vaardigheden kunnen toepassen binnen een reële beroepscontext en binnen de verantwoordelijkheden die passen bij het Associate degree-niveau.

Ten opzichte van het eerdere curriculum is het aantal stageperiodes teruggebracht naar één afstudeerfase waarin studenten werken aan een praktijkgericht vraagstuk uit het werkveld. Volgens het management krijgt praktijkgericht leren in het nieuwe curriculum daarnaast vorm via integrale opdrachten, Experience Days, projectweken, externe casuïstiek, bedrijfsbezoeken en betrokkenheid van vertegenwoordigers uit het werkveld. Externe opdrachtgevers leveren input voor projecten en gastsprekers en praktijkvoorbeelden worden ingezet om de verbinding met de beroepspraktijk zichtbaar te houden.

Onderzoeksvaardigheden

In de gesprekken met docenten en studenten kwam naar voren dat onderzoeksvaardigheden in het curriculum 2022–2025 aan bod komen in de modules Praktijkgericht Onderzoek 1 en 2. In het vernieuwde curriculum worden deze vaardigheden verder ontwikkeld in de module Research & Analysis. In deze module leren studenten onder meer relevante bronnen selecteren, informatie verzamelen en analyseren en bevindingen onderbouwen met behulp van passende modellen en data uit het vakgebied. Daarnaast passen studenten onderzoeksvaardigheden toe in projecten, stages en het afstudeerproject, waarin zij een praktijkgericht vraagstuk uit het toeristische werkveld analyseren en uitwerken in een beroepsproduct. In gesprekken met docenten werd toegelicht dat onderzoek binnen de Associate degree primair gericht is op het ontwikkelen van een onderzoekende houding binnen een praktijkcontext.

Internationaal component

Het management gaf in het panelgesprek aan dat de internationale component van het toeristische werkveld in vrijwel elke module aan bod komt. Daarnaast wordt in het onderwijs veelvuldig gebruikgemaakt van internationale praktijkvoorbeelden en casuïstiek uit het toeristische werkveld.

Studenten gaven in het gesprek aan dat de internationale oriëntatie van de sector ook zichtbaar is in het programma. De opleiding biedt verschillende mogelijkheden om naar het buitenland te gaan, bijvoorbeeld voor een stage, waardoor studenten ervaring opdoen met werken in een internationale en interculturele context.

Naast internationale mobiliteit besteedt de opleiding ook aandacht aan internationalisation at home. Door de aanwezigheid van internationale studenten en het gebruik van internationale casuïstiek werken studenten tijdens het onderwijs

regelmatig samen in een interculturele leeromgeving. Volgens het management draagt dit bij aan het ontwikkelen van interculturele vaardigheden en het leren omgaan met culturele verschillen.

AI in onderwijs

Tijdens de gesprekken met het management, docenten en studenten kwam naar voren dat in het onderwijs aandacht wordt besteed aan het gebruik van generatieve AI-tools, zoals ChatGPT en de door Tio ingekochte tool *Cogniti*. Volgens de opleiding is het belangrijk dat studenten tijdens hun studie ervaring opdoen met het verantwoord inzetten van AI, aangezien AI-tools in toenemende mate in het werkveld worden gebruikt. Docenten gaven aan dat studenten AI-tools leren inzetten als hulpmiddel bij het verzamelen van informatie, het genereren van ideeën en het structureren van opdrachten. Studenten oefenen met het formuleren van prompts en leren hoe zij AI-uitkomsten kunnen gebruiken ter inspiratie bij het uitwerken van opdrachten. Daarnaast besteden docenten aandacht aan het kritisch omgaan met AI-gegenereerde informatie. Studenten leren dat AI een ondersteunend hulpmiddel is bij het analyseren van vraagstukken en het ontwikkelen van oplossingen.

Honoursprogramma

Nieuw in het curriculum is het extracurriculaire honoursprogramma. Het honoursprogramma vindt plaats in de zomerperiode (juni–augustus) en studenten kunnen vrijwillig deelnemen. Het honoursprogramma biedt gemotiveerde studenten de mogelijkheid tot verbreding en verdieping naast het reguliere programma. Studenten kunnen deelnemen aan verdiepende praktijkprojecten, extra modules of werkervaringsactiviteiten. Deelname kan leiden tot een honourscertificaat, mits aan vastgestelde criteria wordt voldaan.

Leeromgeving

De leeromgeving van de Ad Internationaal Toeristisch Management is gebaseerd op de onderwijsmissie van Tio en wordt vormgegeven volgens het zogenoemde ABC van Tio: activerend, beroepsgericht en contextrijk onderwijs. Deze uitgangspunten komen terug in de opzet van lessen, projecten en begeleiding van studenten.

Activerend onderwijs houdt in dat studenten actief deelnemen aan het leerproces. Zowel docenten als studenten gaven in de panelgesprekken aan dat in de lessen veel wordt gewerkt met opdrachten, presentaties en groepswork. De kleine klassen ondersteunen deze activerende manier van werken. Klassen bestaan doorgaans uit ongeveer 8 tot 16 studenten, waardoor studenten een lage drempel ervaren om actief deel te nemen aan discussies en presentaties.

Beroepsgericht onderwijs betekent dat opdrachten en leeractiviteiten direct aansluiten bij het toeristische werkveld. Tijdens de gesprekken met docenten werd toegelicht dat veel docenten zelf afkomstig zijn uit de toerisme- en hospitalitysector en hun praktijkervaring in de lessen inbrengen. Studenten werken daarnaast aan beroepsgerichte opdrachten, bijvoorbeeld rondom het ontwikkelen van toeristische producten, reizen of evenementen.

Contextrijk onderwijs houdt in dat leeractiviteiten zodanig worden ontworpen dat voor studenten zichtbaar wordt in welke situaties en onder welke omstandigheden kennis en vaardigheden worden toegepast. Studenten werken bijvoorbeeld aan opdrachten waarin zij bestemmingen analyseren, toeristische concepten uitwerken of evenementen ontwerpen. Volgens docenten helpt deze context studenten om beter te begrijpen hoe theorie wordt toegepast in de praktijk.

Praktijkgericht leren vormt een belangrijk onderdeel van de leeromgeving. Studenten werken gedurende de opleiding aan projecten en praktijkopdrachten en lopen stage in het toeristische werkveld. Studenten noemden tijdens het panelgesprek onder meer projecten en studiereizen, zoals de zogenoemde fam trips, als voorbeelden van leeractiviteiten waarin zij daadwerkelijk met de praktijk van het toerisme in aanraking komen. Ook gastcolleges, masterclasses en bedrijfsbezoeken worden ingezet om studenten in contact te brengen met professionals uit het werkveld.

De opleiding besteedt aandacht aan samenwerking in verschillende leercontexten. Studenten werken zowel individueel als in groepsverband aan opdrachten en projecten. Daarnaast volgen studenten ook onderwijs samen met studenten van andere opleidingen, bijvoorbeeld met studenten van Hotel- en Eventmanagement (HEM). Studenten gaven aan dat zij deze gemengde samenstelling van groepen waarderen. Volgens hen biedt dit de mogelijkheid om samen te werken met studenten met verschillende achtergronden en perspectieven.

Engelstalige opleiding

De Ad Internationaal Toeristisch Management wordt aangeboden in een Nederlandstalige en een Engelstalige variant. De leerresultaten, leeruitkomsten, leerdoelen en toetsing zijn inhoudelijk gelijk voor beide varianten. Het beoogde eindniveau is identiek. Eventuele verschillen betreffen uitsluitend de voertaal van het onderwijs en het gebruikte lesmateriaal of praktijkvoorbeelden.

De keuze voor Engelstalig onderwijs is volgens het management gemotiveerd vanuit de internationale context van het toeristische werkveld. Tijdens de gesprekken lichtte het management toe dat afgestudeerden vaak werkzaam zijn bij

internationaal opererende organisaties of functies vervullen waarin Engels de voertaal is. Daarnaast ziet de opleiding een groeiende instroom van internationale studenten en van Nederlandse studenten die bewust kiezen voor Engelstalig onderwijs.

Voor docenten die onderwijs verzorgen in de Engelstalige variant geldt een aantoonbaar taalniveau van minimaal C1 (CEFR). Voor het gebruik van Engels als voertaal hanteert Tio een Gedragscode Voertaal Onderwijs die jaarlijks wordt geëvalueerd en vastgesteld door het instellingsbestuur.

Aanvraag naamswijziging

De opleiding wordt momenteel aangeboden onder de naam Internationaal Toeristisch Management en wil deze naam wijzigen naar International Tourism Management. Volgens het management sluit een Engelstalige naam beter aan bij de internationale context van het toeristische werkveld en bij de terminologie die in de sector gebruikelijk is.

Instroom

Tio hanteert voor de Ad Internationaal Toeristisch Management de wettelijke toelatingseisen zoals vastgelegd in de WHW. Kandidaten zijn toelaatbaar met een havo-, vwo-, hbo- of mbo-diploma op niveau 4. Kandidaten van 21 jaar en ouder die niet beschikken over een van deze diploma's kunnen via een 21+-toelatingsassessment aantonen dat zij over het vereiste instroomniveau beschikken.

Voor kandidaten met een buitenlands diploma gelden dezelfde inhoudelijke instroomeisen. Het niveau van buitenlandse diploma's wordt geverifieerd via Nuffic. De opleiding volgt hierbij de instellingsbrede richtlijnen voor toelating en bewaakt op instellingsniveau een evenwichtige samenstelling van de studentpopulatie.

De toelating verloopt via de toelatingscommissie. Voorafgaand aan inschrijving nemen kandidaten deel aan een intakeprocedure die bestaat uit een intakegesprek en de mogelijkheid tot proefstuderen. Tijdens het intakegesprek wordt besproken of de opleiding aansluit bij de vooropleiding, motivatie, verwachtingen en studiehouding van de kandidaat. In de gesprekken werd toegelicht dat ook ouders regelmatig betrokken zijn bij deze oriëntatiefase. Het proefstuderen geeft kandidaten inzicht in de inhoud, didactische aanpak en studielast van de opleiding. Op basis hiervan kan de toelatingscommissie een gemotiveerd advies geven over de geschiktheid van de kandidaat voor de opleiding.

Volgens docenten en studietoelaters trekt de opleiding met name ondernemende studenten aan die geïnteresseerd zijn in reizen en het toeristische werkveld. De studentpopulatie van de Ad Internationaal Toeristisch Management omvat vijf studenten, verdeeld over beide studiejaar. Twee studenten volgen de Nederlandse variant en drie studenten de Engelstalige variant. De instroom bestaat relatief vaker uit mbo-doorstromers dan uit havisten.

Tijdens het locatiebezoek gaf het management aan dat in het verleden studenten die in de bacheloropleiding niet succesvol waren soms instroomden in de Associate degree.

Docenten

Het docententeam van de Ad Internationaal Toeristisch Management bestaat uit docenten met inhoudelijke deskundigheid en actuele werkervaring in het toeristische werkveld. Het merendeel van de docenten (ten minste 80%) is opgeleid op masterniveau. Tijdens het panelgesprek lichtten verschillende docenten hun professionele achtergrond toe. Zij hebben onder meer werkervaring opgedaan in de reisbranche, de evenementenwereld en het organiseren van

congressen en groepsreizen. Deze praktijkervaring wordt zichtbaar ingezet in het onderwijs, bijvoorbeeld door het gebruik van praktijkvoorbeelden, casuïstiek uit de sector en contacten met organisaties uit het werkveld.

In het onderwijs vervult de docent de rol van vakinhoudelijk expert en begeleider van het leerproces. Docenten verzorgen onderwijs binnen hun expertisegebied, begeleiden studenten en beoordelen opdrachten en tentamens. Het kernteam van de opleiding bestaat uit kern-docenten en de opleidingsmanager. De opleidingsmanager is verantwoordelijk voor de beleidsmatige en inhoudelijke aansturing van de opleiding. Het kernteam bewaakt de samenhang tussen modules, de aansluiting op de leerresultaten en de kwaliteit van het onderwijs en de toetsing.

Docenten worden ingezet op modules die aansluiten bij hun expertise. Per module zijn docentcompetenties geformuleerd. De inzet van docenten vindt plaats op basis van de mate waarin hun kwalificaties en ervaring aansluiten bij de vereiste docentcompetenties. Naast hun rol als docent kunnen medewerkers aanvullende rollen vervullen, zoals examinator, afstudeerbeoordelaar of ontwikkelaar van studiemateriaal. Voor deze rollen gelden vastgestelde functieprofielen en een specifiek inwerk- en trainingstraject. Na afronding van dit traject worden examinatoren formeel aangewezen door de examencommissie.

Tijdens de gesprekken met docenten werd toegelicht dat nieuwe docenten deelnemen aan een introductietraject waarin zij kennismaken met de werkwijze van Tio en het didactisch concept van de opleiding. Nieuwe docenten krijgen ondersteuning van ervaren collega's en nemen deel aan trainingen op het gebied van didactiek,

klassenmanagement en toetsing. Daarnaast organiseert Tio via de Tio Academy aanvullende scholing voor docenten.

De opleiding wordt verzorgd op zes locaties: Groningen, Eindhoven, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Hengelo. Om consistentie in uitvoering te waarborgen vindt voorafgaand aan iedere onderwijsperiode een modulevergadering plaats waarin docenten gezamenlijk de inhoud van de module, de leerdoelen en de planning bespreken. Modulewijzers, docentenhandleidingen en centrale presentaties vormen de gemeenschappelijke basis voor het onderwijs op de verschillende vestigingen. Docenten gaven aan dat zij binnen deze kaders ruimte hebben om eigen praktijkervaring en voorbeelden uit het werkveld in te brengen.

Studenten gaven tijdens het panelgesprek aan dat zij de praktijkervaring van docenten waarderen en dat docenten goed bereikbaar zijn voor vragen en begeleiding. Zij ervaren de persoonlijke begeleiding en het laagdrempelige contact met docenten als een belangrijk kenmerk van de opleiding. Er zijn geen aanwijzingen dat de waardering verschilt tussen de Nederlandstalige en Engelstalige variant en opleidingslocaties.

Begeleiding

De opleiding biedt studenten intensieve en persoonlijke begeleiding, wat onder meer mogelijk gemaakt wordt door de kleine klassen. Bij aanvang van de opleiding krijgt iedere student een studietoets toegewezen. In beginsel begeleidt deze studietoets de student gedurende de gehele opleiding en fungeert als eerste aanspreekpunt voor studietoetsgang, persoonlijke ontwikkeling en praktische vragen.

Studietoetsen voeren meerdere studietoetsgangsgesprekken per studiejaar. Tijdens deze

gesprekken komen onder meer studieresultaten, studietoetsgang, motivatie, beroepsoriëntatie en de voorbereiding op de stage aan bod. Studietoetsen volgen de studietoetsgang van studenten actief via presentieregistratie en behaalde resultaten. Tijdens de gesprekken met studietoetsen werd toegelicht dat zij studenten benaderen wanneer studietoetsgang of aanwezigheid daar aanleiding toe geeft. Studenten gaven aan dat zij hun studietoets als goed bereikbaar ervaren en dat zij naast geplande gesprekken ook tussentijds contact kunnen opnemen.

De studietoets vervult tevens de rol van stagebegeleider. Hierdoor is er continuïteit tussen binnenschools onderwijs en praktijkleren. Studenten zijn primair zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stageplaats, maar worden hierbij ondersteund via onder meer het Tio Career Event en het netwerk van (inter)nationale organisaties waarmee Tio samenwerkt. Nieuwe stageorganisaties worden vooraf getoetst op geschiktheid door de stagecommissie.

Tijdens de stage vinden minimaal drie formele contactmomenten plaats tussen student, studietoets en praktijkbegeleider. In Nederland wordt ten minste één fysiek bedrijfsbezoek afgelegd. Bij stages in het buitenland wordt, waar mogelijk, eveneens een fysiek bezoek gepland; indien dit niet uitvoerbaar is, vindt het contact digitaal plaats.

Voor internationale studenten is aanvullende begeleiding beschikbaar bij praktische zaken zoals huisvesting, zorgverzekering en verblijfsprocedures.

Het panel heeft op basis van het Handboek Maatwerk, dat tijdens het locatiebezoek ter inzage lag, en de gesprekken met studietoetsen een goed beeld gekregen van de aanvullende

maatwerkvoorzieningen waarvan studenten gebruik kunnen maken. Deze voorzieningen zijn onder meer bedoeld voor studenten met een functiebeperking, topsporters, studenten met zorgtaken of studenten met een eigen onderneming. De ondersteuning wordt afgestemd op individuele omstandigheden. Verzoeken tot aanpassingen in toetsing of studieplanning worden beoordeeld conform vastgelegde procedures en in afstemming met de examencommissie.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de Ad Internationaal Toeristisch Management beschikt over een inspirerende onderwijsleeromgeving die aansluit bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsvisie van Tio. De onderwijsleeromgeving is herkenbaar vormgegeven volgens het ABC van Tio (activerend, beroepsgericht en contextrijk). Het panel constateert dat deze onderwijsvisie zichtbaar wordt in de gehanteerde werkvormen, de kleine groepen en de actieve betrokkenheid van studenten bij opdrachten, presentaties en projecten.

Het panel waardeert dat de opleiding studenten voorbereidt op een beroepspraktijk waarin toerisme, hospitality en evenementen samenkomen. Studenten werken gedurende de opleiding aan praktijkopdrachten, projecten en stages waarin zij actuele vraagstukken uit het toeristische werkveld uitwerken. Hierdoor ontstaat volgens het panel een authentieke leeromgeving waarin studenten de verbinding tussen theorie en praktijk ervaren.

Het panel is positief over de opbouw van het programma, waarin studenten stapsgewijs toewerken naar zelfstandiger functioneren in operationele en coördinerende rollen binnen het toeristische domein. De opbouw in complexiteit en zelfstandigheid is volgens het panel in zowel

het huidige als het vernieuwde curriculum logisch vormgegeven. Het programma is daarnaast overzichtelijk opgebouwd in modules met heldere leeruitkomsten die verder zijn uitgewerkt in leerdoelen.

Het panel constateert dat de positionering van de Ad Internationaal Toeristisch Management de afgelopen jaren is aangescherpt. Sinds studiejaar 2024–2025 wordt de Associate degree nadrukkelijk gepositioneerd als een zelfstandige opleiding met een eigen profiel en doelgroep, en niet langer als alternatief voor de bacheloropleiding. Het panel stelt vast dat deze positionering zichtbaar is in de wijze waarop de opleiding wordt gepresenteerd aan potentiële studenten en in de instroom van studenten die bewust kiezen voor de kleine klassen, persoonlijke begeleiding en praktijkgerichte opleiding in het toeristische domein. Het panel acht deze positionering passend bij het Associate degree-profiel.

Het panel is positief over de deskundigheid en betrokkenheid van het docententeam. De docenten beschikken over relevante werkervaring in de toerisme-, hospitality- en evenementenbranche. Tijdens de gesprekken werd duidelijk dat docenten hun praktijkervaring actief inzetten in het onderwijs via praktijkvoorbeelden, casuïstiek en contacten met organisaties uit het werkveld. Het panel kwalificeert het docententeam als vakinhoudelijk sterk en nauw betrokken bij de opleiding.

Daarnaast waardeert het panel de kleine klassen en persoonlijke leeromgeving. Kleine groepen maken intensieve begeleiding mogelijk en dragen bij aan een laagdrempelige interactie tussen studenten en docenten. Ook de studiebegeleiding is volgens het panel zorgvuldig ingericht. Studenten hebben gedurende de opleiding een vaste studiecoach die hun studievoortgang en professionele ontwikkeling volgt. Het

panel spreekt daarnaast waardering uit voor het maatwerkbeleid van de opleiding, waarbij ondersteuning voor verschillende doelgroepen op gestructureerde wijze wordt vormgegeven.

De opleiding wordt aangeboden in een Nederlandstalige en een Engelstalige variant. Het panel stelt vast dat de keuze voor Engelstalig onderwijs inhoudelijk is gemotiveerd vanuit de internationale beroepscontext waarin afgestudeerden werkzaam zijn. Tevens constateert het panel dat docenten die Engelstalig onderwijs verzorgen beschikken over het vereiste taalniveau (minimaal C1).

Het panel heeft daarnaast kennisgenomen van het voornemen van de opleiding om de naam van de opleiding te wijzigen van Internationaal Toeristisch Management naar International Tourism Management. Het panel kan zich vinden in deze voorgestelde naamswijziging, omdat deze volgens het panel beter aansluit bij de internationale context van het toeristische werkveld en bij de terminologie die in de sector gebruikelijk is.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het toetsbeleid van de Ad Internationaal Toeristisch Management is uitgewerkt op opleidingsniveau in het toetsplan (2026). De kaders voor toetsing en examinering zijn formeel vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en nader uitgewerkt in het Uitvoeringsreglement Tentaminering en Examinering. De opleiding beschouwt toetsing als integraal onderdeel van het onderwijsproces. Toetsing vervult zowel een summatieve functie, gericht op het vaststellen van het behaalde niveau, als een formatieve en didactische functie, gericht op het ondersteunen van het leerproces.

Toetsing is gericht op het summatief beoordelen van kennis, vaardigheden en beroepshouding in samenhang, passend bij het Ad-niveau (NLQF 5) en het beroeps- en opleidingsprofiel. Formatieve toetsmomenten spelen een belangrijke rol binnen het onderwijs. Studenten ontvangen tijdens opdrachten, presentaties en projectwerk regelmatig feedback van docenten en medestudenten. Daarnaast krijgen studenten bij omvangrijkere opdrachten vaak de mogelijkheid om conceptversies voor te leggen en feedback te ontvangen voordat zij een definitieve versie inleveren. Ook tijdens begeleidingsmomenten en lessen wordt regelmatig inhoudelijke feedback gegeven. De kleine klassen faciliteren volgens docenten en studenten frequente interactie en feedback tijdens het leerproces.

In 2025 heeft Tio het document Tentamenmodellen ontwikkeld als onderdeel van de onderwijstoolkit. Dit document bevat instellingsbrede richtlijnen voor de constructie, formulering en beoordeling van tentamens en beroepsproducten. Vanaf september 2026 worden alle

nieuw ontwikkelde of herziene tentamens conform deze richtlijnen vormgegeven.

Validiteit, betrouwbaarheid en transparantie

De opleiding borgt de validiteit van toetsing door toetsvormen systematisch af te stemmen op leeruitkomsten en leerdoelen. Per module is een toetsmatrijs opgesteld waarin is vastgelegd hoe de leeruitkomst wordt getoetst, inclusief de bijbehorende leerdoelen, toetsvormen, en weging.

De betrouwbaarheid wordt geborgd door vaste procedures bij toetsconstructie en beoordeling. Toetsen worden ontwikkeld door twee examinatoren en voorafgaand aan afname gecontroleerd door een derde beoordelaar. Bij praktijkproducten en presentaties worden twee examinatoren ingezet. Beoordeling vindt plaats aan de hand van vastgestelde beoordelingsmodellen en rubrics met uitgewerkte criteria en prestatieniveaus. Tijdens de gesprekken met examinatoren en examencommissie werd aangegeven dat toetsontwikkeling en beoordelen binnen Tio van elkaar zijn gescheiden.

De opleiding waarborgt de transparantie van toetsing via het toetsplan, de OER en de elektronische leeromgeving. Hierin is per module vastgelegd welke toetsvormen worden gehanteerd, welke beoordelingscriteria gelden en hoe de weging plaatsvindt. Docenten gaven in het panelgesprek aan dat beoordelingsformulieren en beoordelingscriteria vooraf met studenten worden gedeeld. Studenten vertelden het panel dat zij in het onderwijs meerdere momenten van feedback ontvangen en dat het in het algemeen duidelijk is waarop zij worden beoordeeld.

De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van summatieve toetsing en ziet toe op de naleving van de OER. De examencommissie wijst examinatoren formeel aan en voert steekproefsgewijs controles uit op toetsen en beoordelingen. Daarnaast zijn er kwaliteitszorgfunctionarissen die de toetsprocessen en de toetskwaliteit monitoren.

Toetsprogramma

Het toetsprogramma bestaat uit een combinatie van schriftelijke kennistoetsen en praktijkgerichte toetsvormen. Schriftelijke tentamens worden onder meer ingezet om kennis van kernbegrippen, modellen en theorieën binnen toerisme, hospitality, events, marketing en ondersteunende vakken te toetsen. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van praktijkgerichte toetsvormen. Studenten leveren onder meer een businessplan voor een touroperator op, een portfolio waarin destination-managementvraagstukken worden geanalyseerd en toegepast op Nederland als toeristisch product en een uitwerking van MICE-cases gericht op conferenties en evenementen. Deze beroepsproducten toetsen kennis en vaardigheden in samenhang en sluiten aan bij vraagstukken uit de beroepspraktijk.

Tijdens de opleiding zijn verschillende feedbackmomenten en oefensituaties ingericht. Studenten ontvangen inhoudelijke terugkoppeling bij presentaties, conceptversies van opdrachten en projectwerk. Examinatoren gaven aan dat studenten gedurende het onderwijs meerdere tussentijdse feedbackmomenten krijgen en dat peerfeedback regelmatig wordt ingezet.

Examinatoren lichtten toe dat bij de ontwikkeling van toetsing wordt nagedacht over de opbouw van kennis naar toepassing. In het eerste studiejaar wordt vaker gebruikgemaakt van analytische beoordelingsvormen, terwijl in latere fasen van de opleiding vaker integrale en meer holistische beoordeling wordt toegepast.

Afstuderen

Het afstudeerproject vormt het sluitstuk van de opleiding en fungeert als integrale toets van het functioneren op NLQF-niveau 5. Studenten werken in de afstudeerfase aan een vraagstuk uit een organisatie waar zij afstuderen. In het afstudeerproject tonen studenten aan dat zij een praktijkvraagstuk kunnen analyseren, een passend beroepsproduct kunnen ontwikkelen en hun keuzes professioneel kunnen verantwoorden.

In de Associate degree werken studenten met beroepsproducten als afstudeervorm. Studenten leveren een beroepsproduct op dat aansluit bij een concrete vraag uit de organisatie. Daarnaast leveren zij een verantwoordingsdocument en een reflectie op het proces en hun professionele ontwikkeling. Het verantwoordingsdocument maakt inzichtelijk hoe het beroepsproduct tot stand is gekomen en welke keuzes daarbij zijn gemaakt. Examinatoren gaven aan dat deze vorm van afstuderen goed aansluit bij het praktijkgerichte karakter van de Associate degree en bij de verwachtingen van organisaties in het werkveld.

In het vernieuwde curriculum omvat het afstudeerproject 24 EC in plaats van 20 EC. Met deze uitbreiding beoogt de opleiding meer ruimte te creëren voor verdieping, zelfstandigheid en integratie van leerresultaten in de afrondende fase van de opleiding. Studenten dienen daarbij vier van de vijf leerresultaten in samenhang aan te tonen. Studenten kunnen in afstemming met de organisatie verschillende typen beroepsproducten opleveren, zoals een advies, ontwerp, fabricaat of handeling. Volgens examinatoren is deze ontwikkeling ingegeven door de wens dat studenten producten opleveren die daadwerkelijk toepasbaar zijn in de praktijk.

Beoordeling afstudeerproject

De beoordeling van het afstudeerproject vindt plaats op basis van vastgestelde beoordelingscriteria, uitgewerkt in rubrics met prestatieniveaus. Voorafgaand aan het locatiebezoek heeft het panel acht eindwerken, inclusief beoordelingsformulieren, bestudeerd (zie standaard 4). Bij bestudering van de beoordelingsformulieren constateerde het panel dat de inhoudelijke motivering van het toegekende cijfer in enkele gevallen summier was. Naar aanleiding van deze constatering is tijdens het locatiebezoek uitvoerig gesproken met examinatoren en de examencommissie over de ontwikkeling van de beoordelingssystematiek.

De examencommissie lichtte toe dat de beoordelingssystematiek in de afgelopen jaren stapsgewijs is aangescherpt. Tot en met studiejaar 2021–2022 werd het eindwerk uitsluitend beoordeeld door de studietoetscoach. In studiejaar 2022–2023 werd naast de studietoetscoach een onafhankelijke examinerator betrokken bij de beoordeling. In studiejaar 2023–2024 werd gewerkt met twee examinatoren. Sinds studiejaar 2024–2025 zijn begeleiding en beoordeling volledig van elkaar gescheiden en wordt het afstudeerproject beoordeeld door twee onafhankelijke examinatoren.

De examencommissie gaf aan dat zij heeft gesignaleerd dat in de eerdere beoordelingssystematiek de onderbouwing van beoordelingen en de gekozen beoordelingswijze niet altijd optimaal aansloten bij de integrale beroepsproducten. De analytische beoordelingsformulieren, waarin afzonderlijke onderdelen apart werden beoordeeld, bleken niet altijd goed te passen bij opdrachten waarin kennis en vaardigheden juist in samenhang worden toegepast.

In de huidige systematiek wordt het afstudeerproject begeleid door de studietoetscoach en de praktijkbegeleider vanuit de stageorganisatie.

De studietoetscoach begeleidt het proces en bewaakt de voortgang, maar heeft geen rol meer in de inhoudelijke beoordeling. De praktijkbegeleider levert via een beoordelingsformulier input over de uitvoering van de opdracht en de bruikbaarheid van het beroepsproduct binnen de organisatie, maar kent geen cijfer toe. De inhoudelijke beoordeling van het beroepsproduct vindt plaats door twee onafhankelijke examinatoren, die het werk afzonderlijk van elkaar beoordelen. Examinatoren gaven aan dat zij de beoordeling van eindwerken en hun interpretatie van de beoordelingscriteria regelmatig met elkaar afstemmen, onder meer in kalibratie- en overlegmomenten.

De opleiding maakt gebruik van het digitale platform OnStage. Tijdens het locatiebezoek kreeg het panel een demonstratie van de werking van dit systeem. In OnStage leggen examinatoren hun beoordeling onafhankelijk van elkaar vast. Wanneer beoordelingen meer dan één punt van elkaar verschillen of wanneer twijfel bestaat over de grens tussen voldoende en onvoldoende, vindt inhoudelijke afstemming plaats. Indien nodig wordt een derde beoordelaar betrokken om tot een gemotiveerd eindoordeel te komen. Deze werkwijze is vastgelegd in de toetsrichtlijnen.

Daarnaast is in OnStage vastgelegd dat examinatoren hun beoordeling schriftelijk moeten onderbouwen. De examencommissie gaf aan dat deze verplichting vanaf 2026 expliciet is aangescherpt: iedere beoordeling dient gemotiveerd te worden, ongeacht de hoogte van het cijfer. De beoordelingsformulieren zijn hierop aangepast, zodat de relatie tussen leerresultaten en beoordelingscriteria beter zichtbaar wordt en de navolgbaarheid van beoordelingen wordt vergroot.

Examencommissie

Tio beschikt over één examencommissie voor alle hbo-opleidingen. Tot en met 2024 was er een gezamenlijke examencommissie voor mbo- en hbo-opleidingen. Naar aanleiding van een kritische beoordeling van de inspectie in het mbo-onderwijs, waarbij onder meer toetsing en examinering zijn onderzocht, heeft Tio in 2025 de examenorganisatie heringericht en een aparte examencommissie voor het hbo ingesteld.

De examencommissie bestaat uit zes leden, waaronder één extern lid. De voorzitter vervult tevens een managementfunctie binnen de afdeling Onderwijs & Kwaliteit, maar heeft geen financiële verantwoordelijkheid. De instelling heeft toegelicht dat in deze combinatie van functies geen sprake is van belangenverstrengeling. Vanwege de expertise van de voorzitter op het gebied van toetskwaliteit en examinering is in deze ontwikkelfase bewust voor deze constructie gekozen. Ter borging van de onafhankelijkheid is vastgelegd dat de vicevoorzitter het voorzitterschap overneemt wanneer sprake is van betrokkenheid bij een specifiek dossier of wanneer de onafhankelijkheid in het geding kan zijn.

De examencommissie ziet toe op de naleving van de OER en het Uitvoeringsreglement Tentaminering en Examinering, wijst examinatoren aan en voert steekproefsgewijs controles uit op toetsopgaven, beoordelingsdossiers en eindwerken. Daarnaast analyseert zij slagingspercentages, beoordeelt zij toetsmatrijzen, organiseert zij kalibratiesessies en adviseert zij het opleidingsmanagement over de kwaliteit en spreiding van toetsing binnen de modulestructuur. Sinds de instelling van de Examencommissie hbo bevindt deze zich in een fase van verdere professionalisering. In 2025 heeft de commissie haar koers en werkwijze herijkt en ingezet op

een meer proactieve invulling van haar wettelijke taak, met nadruk op het systematisch borgen van de kwaliteit van toetsing en het bewaken van het Ad-eindniveau. De examencommissie heeft onder meer aandacht besteed aan eerdere ervaren toetsdruk, de uitvoerbaarheid en helderheid van opdrachten, de onderbouwing van beoordelingscriteria en de positionering van de Associate degree als zelfstandige opleiding met een eigen eindniveau.

Examinatoren

Examinatoren worden formeel aangewezen door de examencommissie en zijn geschoold in toetsconstructie en beoordeling. Tio biedt hiervoor trainingen via de Tio Academy, gebaseerd op BKE/SKE-standaarden. Daarnaast nemen examinatoren en docenten tweemaal per jaar deel aan professionaliseringsbijeenkomsten waarin onder meer aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van toetsing en beoordeling, de toepassing van tentamenmodellen, het formuleren van heldere opdrachten en het onderbouwen van beoordelingsbeslissingen.

Integriteit, fraude en AI

De opleiding hanteert duidelijke procedures rondom fraude en onregelmatigheden bij tentamens en opdrachten. Wanneer sprake is van een vermoeden van fraude bij het afleggen van een tentamen, het maken van een beroepsproduct of het uitvoeren van het afstudeerproject, wordt dit gemeld bij de examencommissie. De examencommissie onderzoekt het dossier en hoort de betrokken student. Indien fraude wordt vastgesteld, bepaalt de examencommissie welke maatregel passend is, conform het Uitvoeringsreglement Tentaminering en Examinering. Mogelijke maatregelen variëren van het ongeldig verklaren van de toets tot het opnieuw moeten uitvoeren van de opdracht of – in ernstige gevallen – het opleggen van aanvullende sancties.

Tijdens de gesprekken werd toegelicht dat het gebruik van generatieve AI binnen de opleiding is toegestaan, mits dit op transparante wijze gebeurt. Studenten dienen aan te geven welke tools zijn gebruikt, voor welke onderdelen en hoe de gegenereerde informatie is gecontroleerd en verwerkt in het eigen werk. Zowel docenten als examinatoren besteden aandacht aan het verantwoord gebruik van AI in het onderwijs en bespreken met studenten wanneer en hoe AI kan worden ingezet bij opdrachten.

De examencommissie en examinatoren gaven aan dat verschillende elementen in de toetsing bijdragen aan het waarborgen van de authenticiteit van het werk van studenten. Zo speelt het verantwoordingsdocument bij het afstuderen een belangrijke rol, omdat studenten daarin hun werkwijze, keuzes en bronnen toelichten. Daarnaast vormt het mondelinge onderdeel van het afstudeerproject een belangrijk moment om het eigen denkproces en de totstandkoming van het beroepsproduct te bespreken. Hiermee kan worden nagegaan in hoeverre het werk daadwerkelijk door de student zelf is ontwikkeld.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een samenhangend en systematisch ingericht toetsbeleid. De opleiding heeft een duidelijke visie op toetsing waarin formatieve, didactische en summatieve functies met elkaar worden verbonden. Toetsing wordt binnen de opleiding ingezet om het eindniveau vast te stellen, alsook om het leerproces van studenten te ondersteunen. De relatie tussen leeruitkomsten, toetsvormen en beoordelingscriteria is volgens het panel inzichtelijk uitgewerkt in toetsmatrijzen en beoordelingskaders. Alle toetsen zijn gekoppeld aan de leeruitkomsten van de opleiding. Het panel waardeert de diversiteit aan toetsvormen binnen het programma. Naast schriftelijke kennistoetsen worden passende

praktijkgerichte opdrachten ingezet. De praktijkgerichte opdrachten sluiten goed aan bij het beroepsprofiel van de opleiding en bieden studenten de mogelijkheid om kennis en vaardigheden geïntegreerd toe te passen in een realistische beroepscontext. De koppeling tussen stage- en afstudeeropdrachten en de beroepspraktijk acht het panel passend voor een Associate degree.

Het panel constateert dat de opleiding aandacht besteedt aan de ontwikkeling van het toetsstelsel richting meer integrale vormen van beoordelen. De verschuiving van meer analytische beoordelingsvormen naar meer holistische beoordeling sluit volgens het panel aan bij de aard van integrale beroepsproducten en bij het Ad-profiel, waarin het toepassen van kennis en vaardigheden in samenhang centraal staat. Het panel beschouwt deze ontwikkeling als een passende en toekomstgerichte stap.

Met betrekking tot het afstuderen stelt het panel vast dat de opleiding de afgelopen jaren een duidelijke ontwikkelstap heeft gezet. De scheiding tussen begeleiding en beoordeling, het werken met twee onafhankelijke examinatoren en de verplichting om beoordelingen expliciet te motiveren versterken volgens het panel de transparantie en betrouwbaarheid van de eindbeoordeling. Ook het gebruik van het digitale systeem OnStage draagt bij aan een zorgvuldige en onafhankelijke beoordeling.

Het panel waardeert dat de opleiding duidelijke richtlijnen biedt voor toetsconstructie, beoordeling en examinering. Studenten gaven aan dat het voor hen duidelijk is waarop zij worden beoordeeld en dat zij tijdens het onderwijs regelmatig feedback ontvangen op hun werk.

Het panel spreekt waardering uit voor de actieve en onafhankelijke rol van de examencommissie. De commissie heeft aantoonbaar zicht op de kwaliteit van toetsing en op het niveau

van de opleiding. De examencommissie heeft zelf gesignaleerd dat de navolgbaarheid van beoordelingen verbetering behoeft en heeft daarop gericht maatregelen genomen. Het panel waardeert dat de examencommissie deze aandachtspunten heeft geïdentificeerd en voortvarend heeft opgepakt. Door middel van steekproeven en controles op toetsopgaven, beoordelingsdossiers en eindwerken, het analyseren van slagingspercentages, het beoordelen van toetsmatrijzen en het organiseren van kalibratiesessies bewaakt de examencommissie de kwaliteit van toetsing en het Ad-eindniveau.

Het panel constateert verder dat de opleiding zorgvuldig omgaat met vraagstukken rond integriteit en het gebruik van generatieve AI. Door

van studenten te verlangen dat zij het gebruik van AI transparant verantwoorden en door het mondelinge onderdeel van het afstuderen te benutten om het eigen denkproces te bespreken, wordt de authenticiteit van het studentwerk volgens het panel adequaat geborgd.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Om het gerealiseerde eindniveau vast te stellen heeft het panel de eindwerken van alle afgestudeerden van de Ad Internationaal Toeristisch Management (2022–2025) bestudeerd, inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren. De selectie vormt een representatieve afspiegeling van verschillende vestigingen en van zowel de Nederlandstalige als Engelstalige trajecten.

Het panel stelt vast dat de eindwerken betrekking hebben op actuele vraagstukken uit de toeristische en hospitalitysector. Studenten werken onder meer aan opdrachten voor organisaties in het toerisme, evenementenorganisaties en hospitalitybedrijven. De eindwerken laten zien dat studenten in staat zijn praktijkvraagstukken te analyseren en hiervoor toepasbare oplossingen te formuleren. In de meeste eindwerken tonen studenten vakinhoudelijke kennis, beroepsgerichte vaardigheden en een niveau van professioneel functioneren passend bij NLQF-niveau 5. Het panel stelt vast dat de bestudeerde eindwerken over het algemeen het beoogde eindniveau realiseren.

In de oudere eindwerken (2022–2024), afkomstig van studenten die vanuit de bacheloropleiding zijn overgestapt naar de Associate degree, ziet het panel dat de opzet in meerdere gevallen sterk leunt op een traditionele bachelorscriptie. Deze opzet sloot niet optimaal aan bij het praktijkgerichte karakter van de Ad-opleiding en maakte het onderscheid tussen NLQF-niveau 5 en 6 minder expliciet zichtbaar. In de recentere eindwerken komt het praktijkgerichte karakter van de Ad-opleiding duidelijker naar voren.

De opleiding lichtte toe dat de positieve beoordelingen van stageorganisaties en praktijkbegeleiders een belangrijke bron van externe feedback vormen op het functioneren van studenten in de praktijk. Tijdens het panelgesprek met vertegenwoordigers uit het werkveld en een alumna werd duidelijk dat de aanwezige leden van de werkveldcommissie voornamelijk ervaring hebben met afgestudeerden van de bacheloropleiding. Zij hebben nog geen directe ervaring met afgestudeerden van de Associate degree Internationaal Toeristisch Management en konden daarom nog geen oordeel geven over het functioneren van Ad-afgestudeerden in de beroepspraktijk. Het panel heeft deze constatering met het management besproken. Daarop liet het management weten voornemens te zijn de werkveldcommissie te versterken met leden die ervaring hebben met Associate degree-afgestudeerden, zodat de aansluiting tussen opleiding, werkveld en het Ad-beroepsprofiel verder kan worden versterkt.

De alumna gaf aan dat met name de praktijkgerichte opdrachten, projecten in samenwerking met organisaties en de stage belangrijke elementen zijn die studenten voorbereiden op de beroepspraktijk.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat het gerealiseerde eindniveau van de Ad Internationaal Toeristisch Management in overeenstemming is met het beoogde NLQF-niveau 5. Op basis van de bestudeerde eindwerken en de gesprekken met examinatoren en de examencommissie concludeert het panel dat studenten aantonen te beschikken over vakinhoudelijke kennis, beroepsgerichte vaardigheden en een niveau van professioneel functioneren passend bij het Ad-niveau. De

eindwerken zijn gericht op actuele vraagstukken uit de toeristische en hospitalitysector en laten zien dat studenten in staat zijn praktijkgerichte vraagstukken te analyseren en hiervoor toepasbare oplossingen te formuleren.

Het panel constateert dat in oudere eindwerken de opzet in sommige gevallen sterk leunde op een traditionele scriptievorm die verwantschap vertoonde met de bacheloropleiding. In recentere eindwerken komt het praktijkgerichte karakter van de Associate degree duidelijker naar voren. Het panel acht de verdere ontwikkeling richting beroepsproducten passend bij het profiel van de Associate degree, waarin het toepassen van kennis in een beroepscontext centraal staat. Het panel waardeert dat de opleiding de afgelopen jaren stappen heeft gezet in het versterken van het praktijkgerichte karakter van het afstuderen en in het verder verduidelijken van het onderscheid tussen het Associate degree-niveau en het bachelorniveau. De inzet van beroepsproducten draagt volgens het panel bij aan een betere aansluiting bij de beroepspraktijk.

Tijdens het panelgesprek gaven vertegenwoordigers uit het werkveld aan dat zij op dit moment voornamelijk ervaring hebben met afgestudeerden van de bacheloropleiding en nog geen directe ervaring hebben met afgestudeerden van de Ad Internationaal Toeristisch Management. Het panel acht het daarom positief dat het management voornemens is de werkveldcommissie te versterken met leden die ervaring hebben met Ad-afgestudeerden, zodat de aansluiting tussen opleiding en werkveld ook voor dit opleidingsniveau beter kan worden gevolgd. Het panel moedigt de opleiding aan dit voornemen voort te zetten. Door de werkveldcommissie te versterken met leden die ervaring hebben met Associate degree-professionals kan het functioneren van afgestudeerden in de beroepspraktijk beter worden gevolgd en kan de aansluiting tussen het gerealiseerde eindniveau van de opleiding en de verwachtingen van het werkveld structureel worden gemonitord.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Voorzieningen

Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De Ad Internationaal Toeristisch Management wordt aangeboden op zes locaties: Groningen, Eindhoven, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Hengelo. De vestigingen bevinden zich in verschillende stedelijke regio's in Nederland en zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Studenten gaven tijdens het panelgesprek aan dat de locatie bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de studieomgeving en mogelijkheden biedt om contact te leggen met organisaties uit het toeristische werkveld. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek in Amsterdam een rondleiding ontvangen en zich daarnaast op basis van documentatie en gesprekken met studenten, docenten en management een beeld gevormd van de voorzieningen op alle vestigingen.

Alle locaties beschikken over voldoende lesruimten om onderwijs in kleine groepen te faciliteren, passend bij de kleinschalige opzet van de vestigingen. Daarnaast zijn op iedere vestiging hoorcollegezalen, individuele studieplekken en stilteruimtes beschikbaar. De fysieke leeromgeving ondersteunt daarmee zowel interactief onderwijs als zelfstandig werken. Per vestiging is een vestigingsgids beschikbaar met praktische informatie over faciliteiten en organisatie.

Studenten gaven tijdens het panelgesprek aan dat zij de kleinschalige opzet van de locaties waarderen en dat de onderwijsruimten goed geschikt zijn voor interactieve werkvormen, zoals presentaties, discussies en groepsopdrachten. Volgens studenten draagt de overzichtelijke schaal van de vestigingen bij aan een toegankelijke leeromgeving waarin zij gemakkelijk

contact kunnen leggen met docenten en medestudenten.

Voor internationale studenten biedt Tio, indien nodig, ondersteuning bij het vinden van passende huisvesting. Uit de verslagen van de Studentvertegenwoordigersoverleggen (SVO's) en uit de gesprekken met studenten blijkt dat studenten over het algemeen tevreden zijn over de voorzieningen op de vestigingen.

De digitale infrastructuur ondersteunt het onderwijsproces adequaat. De opleiding maakt gebruik van Blackboard als elektronische leeromgeving, de MyTio-app voor communicatie, Presto voor presentieregistratie en OnStage voor stage- en afstudeerbegeleiding. Tijdens de gesprekken werd toegelicht dat de instelling op termijn overstapt naar Brightspace als nieuwe elektronische leeromgeving. Studenten gaven aan dat de digitale systemen overzichtelijk zijn en het plannen van onderwijsactiviteiten, communicatie met docenten en de begeleiding van stage en afstuderen goed ondersteunen.

Overwegingen

Het panel stelt op basis van de rondleiding, de documentatie en de gevoerde gesprekken vast dat de huisvesting en materiële voorzieningen op de zes locaties toereikend zijn voor de realisatie van het programma. De faciliteiten ondersteunen onderwijs in kleine groepen en bieden voldoende ruimte voor interactief leren en zelfstandig studeren. Studenten en docenten gaven aan dat de kleinschalige leeromgeving bijdraagt aan intensieve interactie tijdens de lessen en aan een toegankelijke leeromgeving waarin studenten gemakkelijk ondersteuning kunnen vragen.

Ook de digitale infrastructuur acht het panel adequaat. De verschillende systemen – Blackboard, de MyTio-app, Presto en OnStage – ondersteunen volgens het panel op passende wijze de organisatie van het onderwijs, de communicatie met studenten en de begeleiding van stage en afstuderen.

Hoewel het panel slechts één locatie fysiek heeft bezocht, geven de documentatie en de gesprekken met studenten, docenten, alumni en

management voldoende vertrouwen dat de faciliteiten op de overige vestigingen vergelijkbaar zijn ingericht.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Kwaliteitszorg

Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

De kwaliteitszorg binnen Tio is systematisch en ontwikkelingsgericht ingericht. De instelling hanteert een samenhangend stelsel van beleidskaders, evaluatie-instrumenten en overlegstructuren, waarmee de kwaliteit van onderwijs en examinering structureel wordt bewaakt en verbeterd.

De kaders voor onderwijs en toetsing zijn vastgelegd in onder meer de Onderwijs- en Examenregeling (OER), het toetsplan, het Uitvoeringsreglement Tentaminering en Examinering en diverse handboeken en richtlijnen op instellingsniveau. Deze documenten bieden duidelijke richtlijnen voor curriculumontwikkeling, toetsconstructie en beoordeling. Daarmee zijn op Tio-niveau uniforme kwaliteitsstandaarden geborgd.

Binnen de kwaliteitszorg vervullen verschillende functionarissen en gremia een duidelijke rol. Het opleidingsmanagement, docententeams, de examencommissie en kwaliteitszorgmedewerkers dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het monitoren, evalueren en verbeteren van het onderwijs. Zo bewaakt de examencommissie (zie standaard 3) de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. De curriculumcommissie richt zich op de ontwikkeling en actualisering van het onderwijsprogramma. In de curriculumcommissie participeren ook leden van de werkveldcommissie, waardoor externe expertise uit het toerisme-, hospitality- en evenementendoain wordt betrokken bij curriculumontwikkeling en kwaliteitsbewaking. Daarnaast leveren docenten met actuele werkveldervaring, stageorganisaties en gastdocenten input voor de verdere ontwikkeling van de opleiding. Hierdoor

blijft de opleiding nauw verbonden met ontwikkelingen in het werkveld.

De kwaliteitszorg kent zowel preventieve als repressieve elementen. Preventieve maatregelen bestaan uit heldere formats, standaardprocedures en vooraf vastgestelde kwaliteitscriteria voor onderwijs en toetsing. Nieuwe of herziene modules worden getoetst aan vastgestelde richtlijnen. Repressieve maatregelen betreffen onder meer analyse van evaluatie-uitkomsten, slaggingspercentages en bevindingen uit steekproeven van de examencommissie. Wanneer knelpunten worden gesignaleerd, worden verbeteracties geformuleerd en opgevolgd binnen de reguliere PDCA-cyclus.

Studenten worden op meerdere niveaus betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. Tijdens het locatiebezoek is toegelicht dat per locatie Studentvertegenwoordigersoverleggen (SVO's) plaatsvinden waarin studenten signalen en aandachtspunten bespreken met het management. Daarnaast worden per module evaluaties afgenomen waarvan de uitkomsten binnen docententeams worden besproken. Studenten gaven tijdens het panelgesprek aan dat zij bekend zijn met deze overlegstructuren en dat zij ervaren dat signalen en suggesties regelmatig worden opgepakt. Zij noemden als voorbeeld dat opmerkingen over de planning van opdrachten of de inhoud van modules in latere onderwijsperiodes worden aangepast. Volgens studenten draagt de kleinschaligheid van de vestigingen bij aan de korte lijnen met de docenten en het management, waardoor feedback relatief snel kan worden besproken en opgevolgd.

Ook het werkveld is betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding via een werkveldcommissie met een brede spreiding van expertise binnen het toerisme-, hospitality- en evenementendomein. Vertegenwoordigers uit het werkveld denken mee over de inhoud, actualiteit en positionering van de opleiding en leveren input bij curriculumontwikkeling en actualisering van het opleidingsprofiel.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel voorbeelden besproken van verbetermaatregelen naar aanleiding van eerdere visitatiebevindingen en interne analyses, onder meer op het gebied van de afstudeersystematiek en de explicitering van beoordelingscriteria (zie standaard 3). De opleiding heeft daarbij laten zien dat zij kwaliteitszorg inzet als instrument voor doorontwikkeling.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een gestructureerd en samenhangend kwaliteitszorgsysteem. Richtlijnen en procedures zijn op instellingsniveau helder vastgelegd en worden binnen de opleiding consequent toegepast. De formele kwaliteitszorgstructuur, met evaluatiecycli, rapportages en verantwoordingsstructuren, biedt een duidelijke basis voor continue monitoring en verbetering van het onderwijs. De combinatie van preventieve kaders en systematische monitoring binnen de PDCA-

cyclus draagt bij aan consistentie, transparantie en een duurzaam kwaliteitszorgsysteem.

Ook de structurele betrokkenheid van studenten acht het panel positief. Studentfeedback wordt systematisch verzameld via module-evaluaties en via Studentvertegenwoordigersoverleggen (SVO's). Studenten gaven tijdens het panelgesprek aan dat zij ervaren dat hun feedback wordt besproken en waar mogelijk leidt tot concrete verbeteringen in het onderwijs. Het panel ziet hierin een open kwaliteitscultuur waarin signalen van studenten serieus worden genomen.

Daarnaast constateert het panel dat binnen de opleiding duidelijke evaluatiemomenten, ontwikkelkalenders en jaarplannen worden gehanteerd waarin verbeteracties worden gepland en opgevolgd. De examencommissie en curriculumcommissie vervullen een actieve rol in de kwaliteitsborging. Evaluaties en analyses leiden tot gerichte verbetermaatregelen, zoals zichtbaar bij de herziening van de afstudeersystematiek en de verdere versterking van de beoordelingspraktijk. Het panel waardeert dat verbeterpunten relatief snel worden opgepakt en dat kwaliteitszorg zichtbaar wordt ingezet als instrument voor verdere ontwikkeling van de opleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Factsheet

Eindoordeel

Alle zes standaarden zijn door het panel positief beoordeeld:

Standaard	Oordeel
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3 Toetsing	Voldoet
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Standaard 5 Voorzieningen	Voldoet
Standaard 6 Kwaliteitszorg	Voldoet

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft het panel volgende suggesties ter overweging (zie ook samenvatting):

Versterking werkveldcommissie met Ad-ervaring – Breid de werkveldcommissie uit met leden die ervaring hebben met Associate degree-afgestudeerden, zodat het functioneren van Ad-alumni in de beroepspraktijk structureel kan worden gevolgd en de aansluiting tussen opleiding en werkveld verder kan worden versterkt

Bijlage 1: administratieve gegevens van de opleiding

Instelling

Naam in RIO	Hogeschool Tio (handelsnaam: Tio Business School)
Adres	Marathon 7, 1213 PD Hilversum
Website	www.tio.nl
BRIN-nummer	23NG
Status (bekostigd of onbekostigd)	Onbekostigd
ITK (ja of nee)	Nee

Opleiding

Eerste naam, zoals vastgelegd in RIO	Internationaal Toeristisch Management
Locatie	Amsterdam, Eindhoven, Groningen, Hengelo, Rotterdam, Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	80170
Oriëntatie en niveau (wo/hbo/ad/ba/ma)	Associate degree
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands en Engels
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/afstudeerrichtingen/ specialisaties	Nvt
Joint programme degree	Nvt
Bijzonder kenmerk	Nvt
Verleende graad en toevoeging aan de graad	Associate degree (Ad)
Studielast in EC (60, 90, 120, 180, 240, 360)	120 EC
Variant(en) (voltijd, deeltijd, duaal)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nvt
Visitatiegroepindeling	HBO Toerisme
Inleverdatum visitatierapport	1 mei 2026
Overig (bijv. naamswijziging of studie-duurverlenging)	De opleiding vraagt een naamswijziging aan te weten International Tourism Management

Bijlage 2: visitatiepanel

dr. Mirjam Leloux, voorzitter
directeur IXA UvA/HvA en gastdocent UvA

Marco van Leeuwen MMI, lid
Onderwijsmanager en docent Travel Industry, Breda University of Applied Sciences

drs. Herbert van Oord, lid
Manager Arbeidsmarkt, Training & Opleiding bij HISWA-RECRON

John Sosrojoedo MA, lid
Onderwijsmanager economisch en IT-domein, Rotterdam Academy, Hogeschool Rotterdam

Lisa Labots, student-lid
Student B Tourism Management aan Saxion Hogeschool

Het panel werd ondersteund door Yvet Blom MA, gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 3: bezoekprogramma

4 februari 2026

Tijdstip	Onderwerp visitatie
13.00 – 13.15	Aankomst panel
13.15 – 14.00	Panel AeQui – intern overleg / documentbestudering
14.00 – 14.40	Directie en management
14.40 – 15.00	Korte pauze
15.00 – 16.00	Kernteam
16.00 – 16.15	Korte pauze
16.15 – 17.00	Werkveldcommissie en alumni
17.00 – 17.15	Panel AeQui – intern overleg / documentbestudering
17.15 – 17.30	Afsluiting dag 1

5 februari 2026

Tijdstip	Onderwerp visitatie
08.45 – 09.00	Aankomst panel
09.00 – 09.30	Rondleiding
09.30 – 10.30	Docenten en studiecoaches
10.30 – 10.45	Korte pauze
10.45 – 11.45	Examinatoren
11.45 – 12.45	Studenten
12.45 – 13.45	Lunchpauze
13.45 – 14.30	Inloopsprekkuur
14.30 – 15.30	Examencommissie en kwaliteitszorg
15.30 – 16.30	Panel AeQui – intern overleg / documentbestudering
16.30 – 17.00	Terugkoppeling

Bijlage 4: aanbevelingen vorige visitatie

Toets Nieuwe Opleiding (TNO), d.d. 16 november 2020

Sterke punten	Uitgebreide omschrijving
Kleinschalig en intensief	Studenten krijgen les in kleine groepen. Docenten hantieren activerende werkvormen.
Docenten uit de praktijk	De opleiding heeft een inhoudelijk en didactisch bekwaam docententeam met een actieve beroepspraktijk in de toeristische sector.
Aantrekkelijke structuur	Het programma kent een logische, gestructureerde opbouw: eerst opdoen van kennis en vaardigheden in vakken en dan toepassen van kennis en vaardigheden in integrale opdrachten en stages.
Studiebegeleiding en studiecoach	De studiebegeleiding is intensief en persoonlijk, vooral omdat iedere student een eigen studiecoach heeft.

Aanbevelingen	Uitgebreide omschrijving
Beroepen, functies en rollen	Beschrijf samen met het werkveld de beroepen, functies en rollen in de toeristische sector voor afgestudeerden van deze Associate degree. Informeer ook geïnteresseerde studenten en andere betrokkenen over dit profiel.
Profiel in het programma	Laat het specifieke profiel van de Associate degree sterker naar voren komen in het onderwijsprogramma.
Internationale karakter	Onderbouw in de communicatie met geïnteresseerde studenten en andere betrokkenen de keuze voor het begrip 'internationaal' in de titel van de opleiding, door te beschrijven in hoeverre de opleiding hier meer aandacht aan besteedt dan vergelijkbare opleidingen zonder deze toevoeging.
Studeerbaarheid	Toets regelmatig of het programma studeerbaar en haalbaar is voor de Ad-student en zorg indien nodig voor differentiatie in aanpak tussen bachelorstudenten en Ad-studenten.
Onderzoek in de opleiding	Beschrijf het doen van onderzoek op Ad-niveau door begrippen te gebruiken die landelijk voor het Ad-niveau zijn geformuleerd, zoals onderzoekende houding, methodisch handelen en/of probleemoplossend vermogen.

De opleiding actualiseert periodiek (eens in de drie jaar) het beroeps- en opleidingsprofiel (BOP). In 2025 is het BOP geactualiseerd en zijn de aanbevelingen ten aanzien van functies en rollen, het profiel, profiel in het programma, internationale karakter, studeerbaarheid en onderzoek verwerkt. Zo is er met ingang van september 2026 een specifieke Ad-module 'Frontline Tourism Management', komt er een specifieke Ad-module gericht op onderzoekend vermogen 'Research & Analysis' en kent de opleiding meer aandacht voor ondernemendheid en ondernemerschap. Verder is de stage Ad-specifiek ingericht.

Tussentijdse Beoordeling (TB), d.d. 27 februari – 1 maart 2023

Aanbevelingen	Uitgebreide omschrijving
Beoordeling	Ontwikkel de gehanteerde beoordelingssystematiek verder (denk daarbij aan weging criteria binnen de beoordelingsformulieren en handhaving knock-out criteria, formelere kalibratie, formalisering feedback).
Eindwerken	Zorg voor het nog beter op orde hebben van de afstudeerdossiers van overstappers van de bachelor- naar de Ad-opleidingen.
Onderzoek	Heroverweeg de keuze, gewenste opzet en niveau van uitwerking van het onderzoek in het derde eindwerk om het beroepsgerichte karakter van de Ad-opleidingen nog sterker te weerspiegelen in het eindwerk.
Onderzoek	Besteed bij handhaving van het onderzoek meer tijd aan het kaderen en bepalen van de vraagstelling van het onderzoek, en wees scherper op het gebruik van theoretische modellen door de afstudeerders.

De opleiding heeft de onderzoeksopdracht bij Stage 2 aangepast naar op te leveren beroepsproduct met verantwoordingsdocument. Hiermee sluit het eindwerk beter aan op de beroepspraktijk van de Associate degree. Hiermee is de rol van onderzoek verschoven naar die van onderzoekend vermogen waarbij de kritische houding meer op de voorgrond staat.

Bijlage 5: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie ABO Ad ITM
- Bijlage 01a Tio Beroeps- en opleidingsprofiel 2025
- Bijlage 01b Tio opleidingsprofiel Ad ITM 2022-2025
- Bijlage 01c Tio opleidingsprofiel Ad ITM 2020-2022
- Bijlage 02a Blauwdruk Ad ITM - 2026
- Bijlage 02b Blauwdruk Ad ITM - 2022-2025
- Bijlage 02c Blauwdruk Ad ITM - 2020-2022
- Bijlage 03a Toetsplan Ad ITM - 2026
- Bijlage 03b Toetsplan Ad ITM - 2022-2025
- Bijlage 03c Toetsplan Ad ITM - 2020-2022
- Bijlage 04 Onderwijskundig leiderschap Tio
- Bijlage 05 Handboek Kwaliteit
- Bijlage 06 Toelatings- en stagecommissie Tio
- Bijlage 07 Gedragscode voertaal onderwijs Tio
- Bijlage 08 Onderwijs- en examenregeling Tio
- Bijlage 09a Concept opleidingswijzer Ad ITM 2026-2027
- Bijlage 09b Opleidingswijzer Ad ITM 2025-2026
- Bijlage 10a Afstudeerhandleiding Associate degree - 2026
- Bijlage 10b Afstudeerhandleiding Associate degree - 2024-2025
- Bijlage 10c Afstudeerhandleiding Associate degree - 2023-2024
- Bijlage 10d Afstudeerhandleiding Associate degree Eerdere cohorten
- Bijlage 10e Aanvullende opdracht STH2
- Bijlage 11 Samenstelling kernteam en docenten
- Bijlage 12 Samenstelling werkveldcommissie
- Bijlage 13 Samenstelling examencommissie hbo
- Bijlage 14 Jaarverslag Examencommissie
- Bijlage 15 Uitvoeringsreglement Tentaminering en Examinering
- Bijlage 16a Modulewijzer Marketing
- Bijlage 16b Modulewijzer Communication
- Bijlage 16c Modulewijzer Creative Concept Design
- Bijlage 16d Modulewijzer Tourism Essentials
- Bijlage 16e Modulewijzer Frontline Tourism Management
- Bijlage 16f Modulewijzer MICE in Motion
- Bijlage 16g Modulewijzer Research & Analysis
- Bijlage 16h Modulewijzer Travel Planning
- Bijlage 16i Modulewijzer Praktijkgericht Onderzoek 1
- Bijlage 16j Modulewijzer Tourism Business Plan
- Bijlage 16k Modulewijzer Inbound Tourism
- Bijlage 17 Literatuurlijst Ad ITM NL + EN
- Bijlage 18 Overzicht afgestudeerden Ad ITM
- Bijlage 19 Selectie gemaakt werk (eindwerk)

- Bijlage 20 Vestigingsgids Tio Amsterdam
- Bijlage 21 Bevindingen vorige visitaties Ad ITM
- Eindwerkstukken van 8 studenten, 6 Nederlandstalig (3 Amsterdam, 1 Eindhoven en 2 Utrecht), 2 Engelstalig (2 Utrecht)

